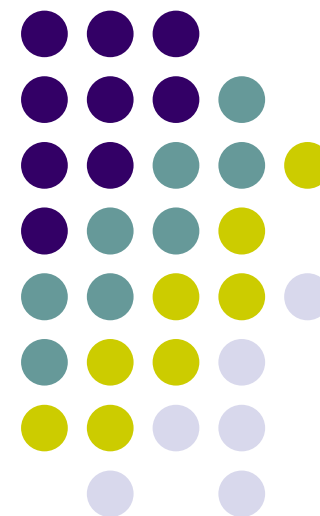
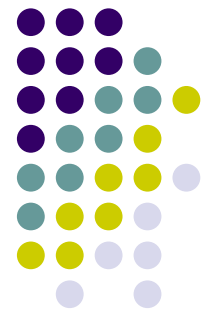

Mezinárodní právo soukromé – 3.seminář

JUDr. Klára Svobodová

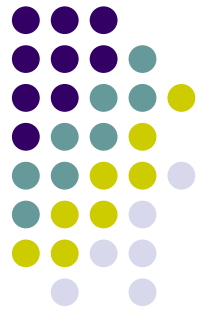

Postup při řešení případu s mezinárodním prvkem

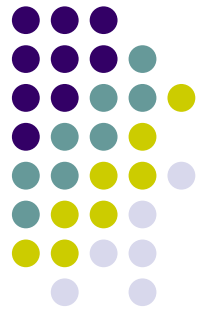
- 1) procesní otázka – pravomoc soudu
- 2) hledání přímé normy
- 3) kvalifikace
- 4) imperativní normy
- 5) vyhledání kolizní normy
- 6) použití kolizní normy – určení rozhodného práva
- 7) použití rozhodného práva
- 8) výhrada veřejného pořádku
- 9) vydání rozhodnutí
- 10) uznání a výkon rozhodnutí v cizím státě

Kvalifikace

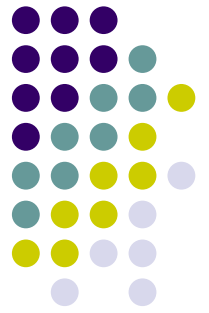
- jestliže nelze pro úpravu soukromoprávního vztahu s mezinárodním prvkem použít zvláštní hmotněprávní úpravu (přímou normu) => je nutné vyhledat příslušnou kolizní normu
- skutkový stav – faktická situace
- kolizní norma – právní norma – používá právní pojmy (instituty)

Kvalifikace

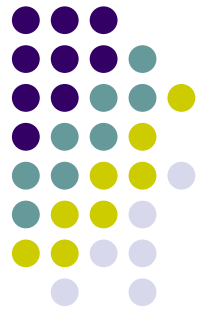
- z oblasti faktické je nutné převést problém do oblasti právní -> je nutné provést kvalifikaci
- kvalifikace = právní hodnocení skutkového stavu za účelem jeho podřazení pod rozsah kolizní normy
- **!!!!!!!!!!!!!! předmětem kvalifikace je skutkový stav**

Interpretace

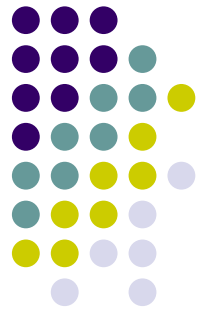
- !!!!!!!!!!!!!!! předmětem je právní norma, tedy i kolizní norma
- vymezení znaků, které má splňovat skutkový stav, aby mohl být podřazen pod konkrétní normu (aby jej bylo možno považovat za určitý právní institut)

Kvalifikace x interpretace

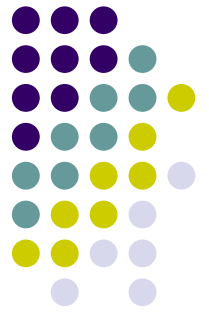
- předmětem je skutkový stav
- právní hodnocení skutkového stavu – přiřazení právních pojmů k dané situaci
- předmětem je kolizní norma
- vymezení znaků, které má mít skutkový stav

Kvalifikace x interpretace

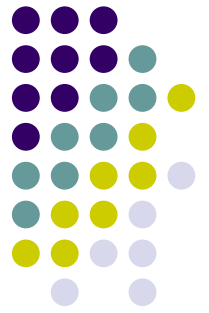
- ve skutečnosti se nemůže jednat o striktně oddělené činnosti
- vždy probíhají jako celek – jako jeden myšlenkový proces

Kvalifikace

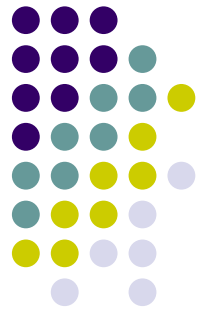
- kvalifikaci je nutné provádět na základě některého hmotného práva
- právní řád, podle kterého se provádí kvalifikace = kvalifikační statut
- v každé situaci je nutné zjistit, podle kterého právního řádu provádím kvalifikaci = kvalifikační otázka

Kvalifikace

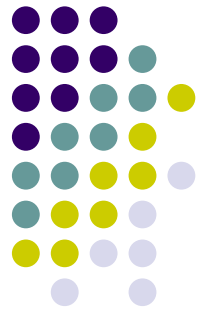
- u soukromoprávních vztahů s mezinárodním prvkem přichází v úvahu více právních řádů, podle kterých lze provádět kvalifikaci
- pokud se tyto právní řády liší v kvalifikaci určité otázky => kvalifikační problém

Kvalifikace

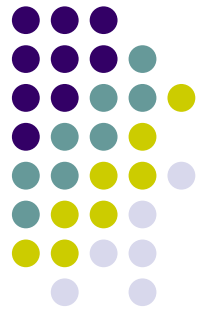
- důvody pro vznik kvalifikačního problému
 - > rozdíly v systematickém uspořádání právních řádů
 - > neexistence úpravy právního institutu v některém právním řádu

Kvalifikace

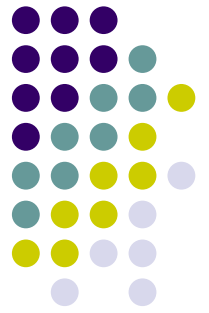
- určení, podle kterého právního řádu se kvalifikace provede ->
- typy kvalifikací:
 - 1) kvalifikace lex fori
 - 2) kvalifikace lex causae
 - 3) kvalifikace prvotní a druhotná
 - 4) kvalifikace smluvní
 - 5) kvalifikace ad hoc
 - 6) kvalifikace autonomní
 - 7) kvalifikace funkční

Kvalifikace lex fori

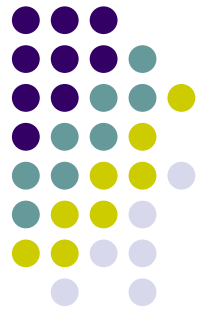
- kvalifikace se provádí podle hmotného práva místa rozhodování sporu
- základní, nejčastější kvalifikace
- rozsahy kolizních norem reagují na hmotné právo v daném státě
- přílišné zatížení normami fora

Kvalifikace lex causae

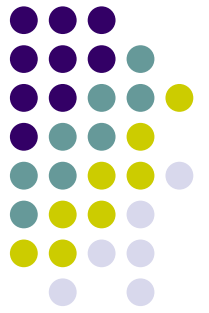
- tzv. hypotetický lex causae
- kvalifikace se provádí podle právního řádu, kterým se daný vztah řídí
- problém: provádím kvalifikaci podle něčeho, co mám teprve zjistit

Kvalifikace prvotní a druhotná

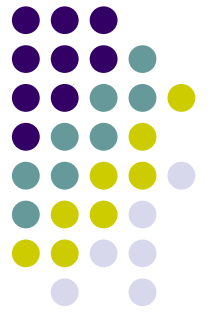
- prvotní kvalifikace – podle legis fori
- druhotná – podle legis causae
- ke kvalifikaci dochází v různých stádiích případu

Kvalifikace smluvní

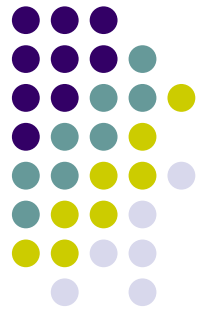
- v mezinárodní smlouvě je výslovně řečeno něco, co má význam pro kvalifikaci

Kvalifikace ad hoc

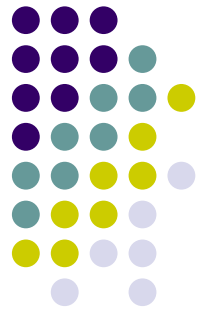
- mimo pozitivní právo
- kvalifikace podle okolností případu

Kvalifikace autonomní

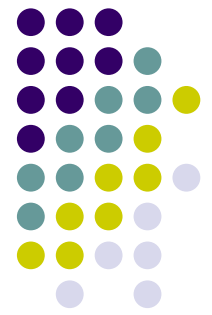
- podle zvláštních mezinárodních pojmů nezávislých na národním právu
- v rámci evropského práva

Kvalifikace funkční

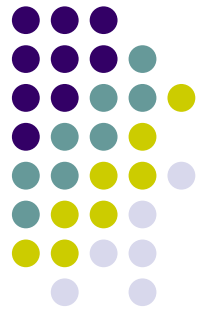
- mimo pozitivní právo
- vychází z funkce úpravy určité otázky
- zabránit neudržitelnému výsledku

Proved'te kvalifikace této situace

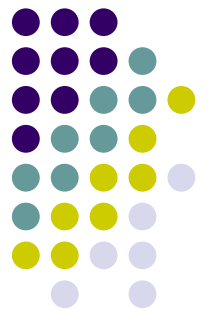
Pakistánský státní občan žije 2 roky v ČR odděleně od své manželky, rovněž občanky Pákistánu. V ČR navázal vztah s jinou ženou, českou státní občankou. Chce dosáhnout rozvodu svého manželství, aby se mohl v ČR znovu oženit. Rozhodl se zažádat o rozvod v ČR, protože pakistánské právo za dané situace nepřipouští rozvod.

Řešení

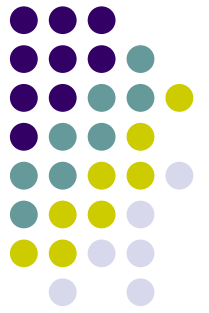

- otázka rodinného práva
 - otázka vztahu mezi manžely
 - otázka skončení manželství
 - otázka ukončení manželství rozvodem
- > kvalifikace podle českého práva (podle lex fori)
- > §22 ZMPS

Proved'te kvalifikaci této situace

Pan Jacek Kubas z Poznaně (Polsko) je opravářem praček, myček a ledniček. V dubnu loňského roku (2007) při havárii zcela zničil svoje auto. Protože opravy provádí přímo u svých zákazníků nutně potřeboval nové. Na internetu objevil inzerát české společnosti Autospot, s.r.o se sídlem v Bohumíně, která nabízela ojetý Citroen Berlingo, který přesně odpovídal představě pana Kubase. Pan Kubas českou společnost ihned kontaktoval, aby zjistil některé podrobnější informace. Česká společnost mu následně zaslala písemný návrh na uzavření smlouvy, který pan Kubas přijal. 4.5.2007 převedl pan Kubas na účet české společnosti polovinu kupní ceny. Přepravu auta z ČR do Polska zajišťovala na základě smlouvy s prodávajícím slovenská společnost Speed Transport se sídlem v Bratislavě, která má pobočku v Ostravě. Pan Kubas si auto včetně všech dokumentů převzal 10.5.2007. Během vyřizování úředních formalit se však zjistilo, že uvedený automobil je v Polsku veden jako kradený a byl panu Kubasovi polskou policií zabaven. Pan Kubas žádá vrácení zaplacené části kupní ceny a tvrdí, že smlouva je neplatná, jelikož její plnění je nemožné.

Řešení

- Otázka obchodního práva
- Závazkový vztah
- Smluvní závazkový vztah
- Otázka platnosti smlouvy

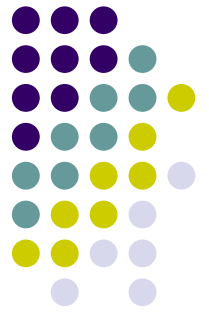

Příklad

- Soudce využil pro kvalifikaci smlouvy následující ustanovení: „*Pro posouzení jednání, skutečností či právních otázek bude použito právo místa soudu. Bylo-li však již zjištěno rozhodné právo, je oprávněn soudce využít tohoto práva.*“

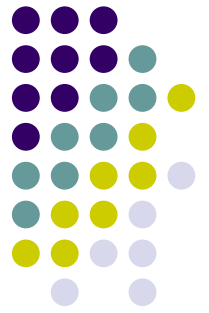
Jaká kvalifikace je zde upravena?

Používání cizích kolizních norem

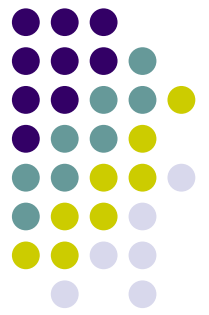
- Zpětný odkaz
- Další odkaz
- Nesamostatné navázání předběžné otázky

Zpětný a další odkaz

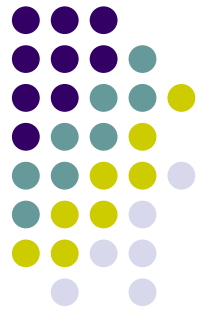
- kolizní norma odkazuje na cizí právní řád – jen hmotné právo x právní řád jako celek (včetně kolizních norem)?
- praktický význam – kolizní norma cizího práva neodkazuje ke svému právu, ale k jinému

Zpětný a další odkaz

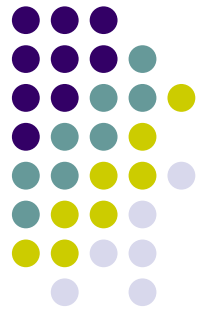
- zpětný odkaz (remise) = tuzemská kolizní norma přikazuje použít cizí právní řád a podle kolizní normy tohoto právní řádu se má použít tuzemské právo
- další odkaz (transmise) = tuzemská kolizní norma přikazuje použít cizí právní řád a podle kolizní normy tohoto právní řádu se má použít právo jiného cizího státu

Zpětný a další odkaz

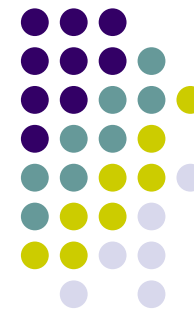

- příčiny vzniku
 - > tuzemská a cizí kolizní norma mají stejný rozsah, ale jiné navázání
 - > kolizní normy mají sice stejný hraniční určovatel, ale ten je jinak interpretován
 - > různá kvalifikace daného případu

Zpětný a další odkaz

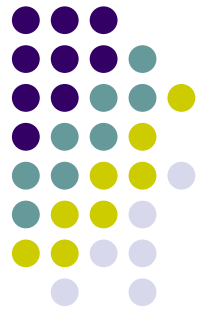
- úprava v českém právu
 - > §35 ZMPS – rozumné a spravedlivé uspořádání (v kolizním smyslu)
 - > článek 15 Římské úmluvy – vyloučení zpětného a dalšího odkazu (článek 20 nařízení Řím I)
 - > článek 24 nařízení Řím II

Předběžná otázka

- rozhodnutí o určitém základním právním poměru nebo skutečnosti, které se řídí cizím právem, závisí na tom, zda je dána jiná právní skutečnost nebo poměr, které mohou být jinak předmětem samostatného posouzení
- určení právního režimu předběžné otázky

Předběžná otázka

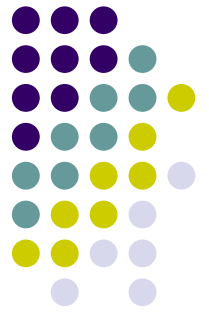
- řešení na úrovni procesní
 - > existuje pravomocné tuzemské rozhodnutí o předběžné otázce
 - > existuje cizí pravomocné rozhodnutí o předběžné otázce, které splňuje podmínky pro uznání

Předběžná otázka

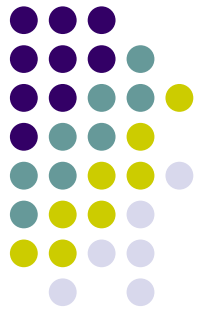
- řešení na úrovni kolizní
 - 1) soud použije vlastní kolizní normu a určí rozhodný právní řád
 - > samostatné navázání
 - 2) soud použije kolizní normu legis causae a určí rozhodný právní řád
 - > nesamostatné navázání
 - > tam, kde otázka nemá vztah k tuzemsku (v případě samostatného řízení by ani nebyla založena pravomoc)

??? Proved'te kvalifikaci

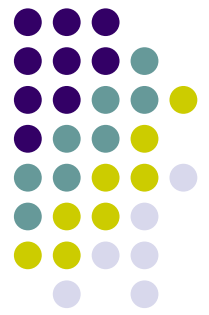
Státní občanka Egypta, neprovdaná, porodila ve Vídni dítě. Zde také stále žije. Za otce označuje svého přítele, rovněž Egypt'ana, jenž v době porodu žil také ve Vídni. V současné době však žije v Brně, kde podniká. Matka hodlá u Městského soudu v Brně podat návrh na určení otcovství a na určení výživného pro sebe a pro své dítě. Podle egyptského práva neexistuje mezi mužem a jeho nemanželským dítětem žádný vztah.

??? Proved'te kvalifikaci

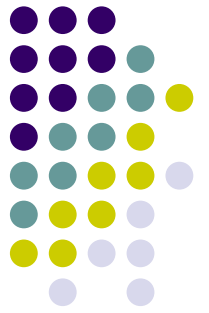
- rodinné právo
- určení otcovství
- výživné pro nezletilé dítě
- nárok matky vůči otci jejího dítěte

??? Proved'te kvalifikaci

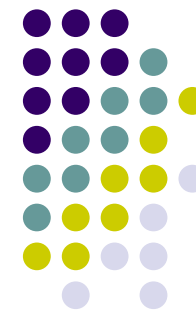
Společnost Sapot, a.s. se sídlem v Krnově a společnost FDA se sídlem v Sao Paulu uzavřely smlouvu o dodávce zboží. Zboží bylo dodáno. Placení mělo proběhnout ve splátkách. Prvá splátka proběhla, druhá nikoliv. Česká společnost požádala brazilskou společnost o vrácení zboží včetně zaplacené zálohy, a to z důvodu odstoupení od smlouvy a s poukazem na výhradu vlastnického práva. Brazilská strana odmítá zboží vrátit, protože podle brazilského práva je výhrada neplatná. Slibuje, že zaplatí, jakmile bude plateb schopná.

??? Proved'te kvalifikaci

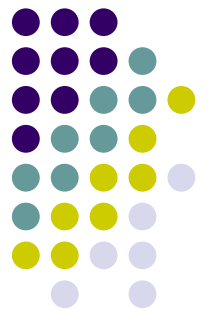
- obchodní právo
- závazkové právo
- závazek ze smlouvy
- kupní smlouva
- porušení smluvní povinnosti
- přechod vlastnického práva

Jaký bude postup soudu při řešení tohoto případu s mezinárodním prvkem?

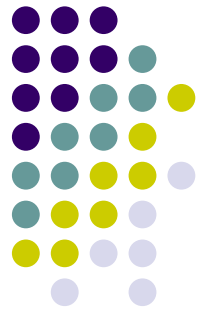
Pakistánský státní občan žije 2 roky v ČR odděleně od své manželky, rovněž občanky Pákistánu. V ČR navázal vztah s jinou ženou. českou státní občankou. Chce dosáhnout rozvodu svého manželství, aby se mohl v ČR znovu oženit. Rozhodl se zažádat o rozvod v ČR, protože pakistánské právo za dané situace nepřipouští rozvod.

Jaký bude postup soudu při řešení tohoto případu s mezinárodním prvkem?

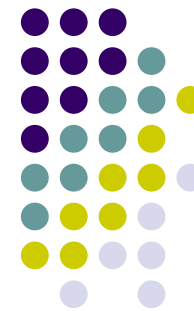
- český soud nejprve posoudí svoji pravomoc
- hledání přímé normy -> není
- kvalifikace
- vyhledání kolizní normy -> §22/1, 22/2
- určení rozhodného práva – české právo
- aplikace českého práva

Veřejný pořádek

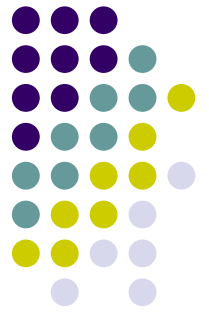
- základní hodnoty ekonomického, politického a společenského zřízení státu a jeho právního řádu (ústava, ústavní zásady, zásady právních odvětví, ...)
- dělení:
 - > aktivní - stát své hodnoty aktivně prosazuje (imperativní normy)
 - > pasivní – obranná forma (výhrada veřejného pořádku)
 - > v rámci hmotného práva (výhrada veřejného pořádku)
 - > v rámci procesního práva (rozpor s veřejným pořádkem jako důvod pro odepření uznání a výkonu cizího rozhodnutí)
 - > materializace kolizních norem – zvláštní způsob ochrany

Výhrada veřejného pořádku

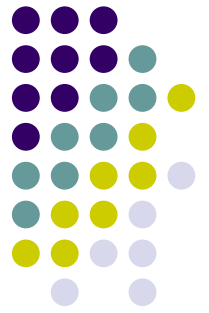
- ustanovení právního řádu, které umožňuje a zároveň zavazuje orgán aplikující právo výjimečně odmítnout použití ustanovení právního řádu, na který odkazuje kolizní norma, v případě, že by se účinky použití tohoto ustanovení přičily veřejnému pořádku
- §36 ZMPS
- článek 16 Římské úmluvy (článek 21 nařízení Řím I)
- Článek 26 nařízení Řím II

Výhrada veřejného pořádku

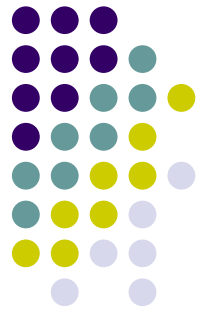
- předpoklady pro uplatnění
 - > soukromoprávní vztah s mezinárodním prvkem
 - > na základě kolizní normy určené rozhodné právo
 - > rozpor mezi účinky aplikace ustanovení rozhodného práva s tuzemským veřejným pořádkem

Výhrada veřejného pořádku

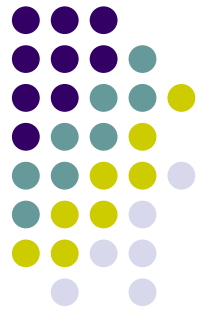
- zásady aplikace
 - > vyslovení výhrady je výjimečné (nechrání všechny kogentní normy fora)
 - > každý případ musí být posuzován jednotlivě (nehodnotí se cizí právní řád, jen účinky aplikace)
 - > intenzita vztahu se státem fora

Výhrada veřejného pořádku

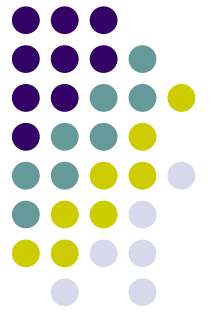
- náhrada za ustanovení vyloučené výhradou
 - > není nutné nic nahrazovat
 - > české právo

Imperativní normy

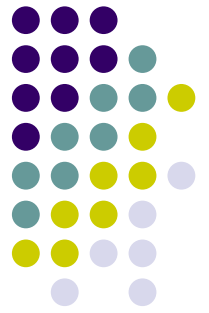
- mezinárodně kogentní normy, nutně použitelné normy
- aktivní forma veřejného pořádku
- veřejnoprávní normy, které svými účinky zasahují soukromoprávní vztahy
- vynucují si svoji aplikaci bez ohledu na to, kterým právem se soukromoprávní vztah s mezinárodním prvkem řídí

Imperativní normy

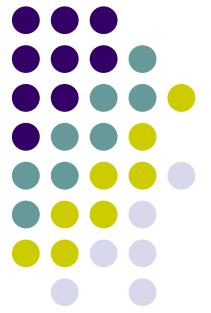
- rozhodující role původu imperativních norem
 - 1) imperativní norma je součástí legis fori
 - > soudy před použitím kolizní normy aplikují své imperativní normy
 - 2) imperativní norma je součástí legis causae
 - > nesmí být opomenuta
 - > nelze ji aplikovat tak, jako v místě vydání - lze k ní pouze přihlédnout

Imperativní normy

- > podmínky přihlédnutí
 - soukromoprávní vztah s mezinárodním prvkem
 - kvalifikace podle lex fori
 - přihlédnutí k účinkům imperativní normy
 - přihlédnutí nesmí odporovat českému veřejnému pořádku
 - obsah imperativní normy – důkazní břemeno nese strana, která uplatňuje svůj nárok

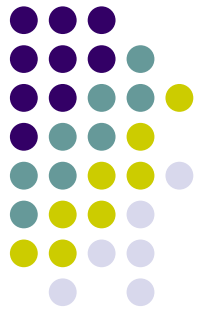
Imperativní normy

3) imperativní normy třetího státu

-> právo třetího státu musí mít ke vztahu významný vztah

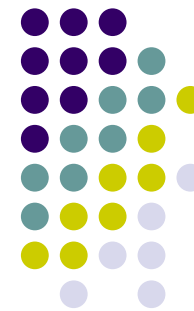
-> strana dokazuje nejen obsah normy, ale i významný vztah

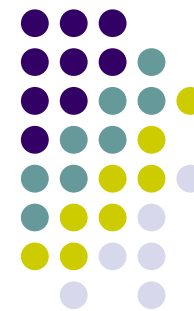
Imperativní normy

- Článek 7 Římské úmluvy
- Článek 9 nařízení Řím I
- Článek 16 nařízení Řím II

??? Příklad

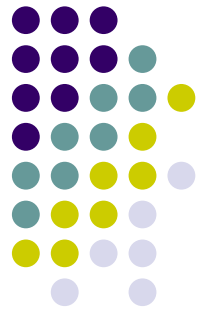
Státní občanka Egypta, neprovdaná, porodila ve Vídni dítě. Zde také stále žije. Za otce označuje svého přítele, rovněž Egypt'ana, jenž v době porodu žil také ve Vídni. V současné době však žije v Brně, kde podniká. Matka hodlá u Městského soudu v Brně podat návrh na určení otcovství a na určení výživného pro sebe a pro své dítě. Podle egyptského práva neexistuje mezi mužem a jeho nemanželským dítětem žádný vztah.

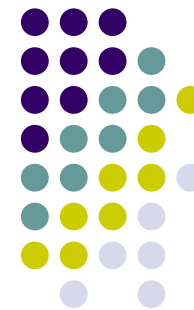
??? Příklad

- určení otcovství
 - > §23/1 ZMPS – egyptské právo (také možnost §23/3)
 - > podle egyptského práva není žádný vztah mezi mužem a jeho nemanželským dítětem
 - > určení otcovství je zájem, na kterém je nutno trvat - §36 – VVP
 - > otázka intenzity vztahu k ČR – otec tu žije, má tu majetek, nelze ho žalovat jinde

??? Příklad

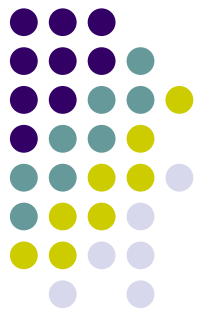
- výživné pro dítě
- > §24/1 – egyptské právo
- > VVP

??? Příklad

Radim Vorlík, český občan, kvůli silnému kurzu koruny nakoupil letos v lednu na slovenském internetovém obchodě (www.levnynakup.sk), o jehož existenci jej informoval hodný soused, pračku. Smlouva byla uzavřena obvyklým způsobem – objednávka přes www stránky, vyplnění kontaktních údajů včetně adresy. Součástí nabídky internetového obchodu byla i doprava do místa bydliště kupujícího zdarma.

Poté, co pan Vorlík podepsal řádné doručení zásilky a doma pračku vybalil, zjistil, že má promáčknutou vrchní desku. Zboží proto ihned reklamoval, ovšem neúspěšně, neboť podle prodávajícího nese v takovém případě odpovědnost dopravce a pan Vorlík se má obrátit na něj.

??? Příklad

Jestliže by pračka byla příliš hlučná a zjistilo se, že hlučnost přesahuje maximální povolenou mez stanovenou českým právem – posud', jakou povahu mají takové normy českého práva, kde a jakým způsobem je na jejich využití pamatováno?